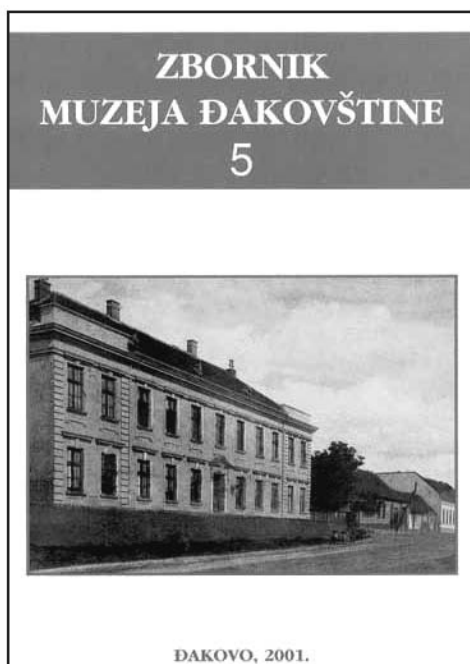

Zbornik Muzeja Đakovštine, br. 5, Đakovo 2001.

Muzej Đakovštine 2001.

Muzej Đakovštine iz Đakova izdao je novi broj "Zbornika muzeja Đakovštine". Zbornik je podijeljen na tri cjeline (*Članci, Građa te Kritike, ocjene i prikaze*). Među članke glavni i odgovorni urednik (Borislav Bijelić) uvrstio je devet radova lokalnih ali i uvažanih istraživača iz drugih centara (Osijek i Zagreb). Također u cjelini Građa objavljeno je pet radova dokumenta o Đakovu i području općine Đakovo. U posljednjoj cjelini objavljene su kritike, ocjene i prikazi knjiga s temom o Đakovu i đakovačkom kraju.

Na početku cjeline *Članci* uvršten je rad Branke Uzelac koji je posvećen pedesetogodišnjici postojanja muzeja Đakovštine. Autorica obrađuje ljude zaslužne za osnivanje ustanove (Josip Žerav te učitelj Stjepan Dvoržak), njene ravnatelje (Hedviga Dekker, Franjo Čordašić, Krešimir Pavić, Ivo Pavlović te Branka Uzelac), njene zaposlene (arheolozi Branka Raunig i Ivo Pavlović, povjesničar Krešimir Pavić, etnolozi Ivica Šestan i Branka Uzelac) kao i suradnike i podupirajuće institucije (Društvo prijatelja starina). Također, prikazala je djelatnosti ove institucije (muzejsku i izdavačku). Naročito se naglašuje prostorni problem ustanove budući da su u ovih 50 godina promijenjene tri lokacije te se sada seli na četvrtu i konačnu. Autorica upozorava na posljedice nepostojanja stalne lokacije ovog muzeja te neadekvatnog smještaja muzejskih eksponata u vrijeme ratnih godina (1991.-1995. godine) te zbog nepostojanja stalnog muzejskog prostora.

Željko Lekšić obradio je povijest đakovačkih mlinova od kraja 17. stoljeća do početka Drugog svjetskog rata. Veću je pažnju autor posvetio većem broju parnih mlinova (mlin Sloga, mlin obitelji Fuchs te biskupijski parni mlin (mlin "Štediša")) na ovom području. Također, obrađuje i nekoliko manjih mlinova na benzinski motor.

Vladimir Geiger proučio je novčanice/bonove grada Đakova koji su izdavani šezdesetih, sedamdesetih, osamdesetih i devedesetih godina 20. stoljeća. Autor je obradio povijest tog numizmatičkog materijala, kvalitetu tiska, dizajn, upotrebu i vrijednost. Kataloški obrađuje sve bonove koje je prikupio u vlastitoj zbirci. Pri tom se navodi izdavača, njihovu vrijednost, vrijeme izdavanja, vrstu papira i dimenzije.

Tihana Petrović istražuje život i djelo Milka Cepelića, uvaženog hrvatskog etnografa i istraživača hrvatskog seljačkog tekstilnog rukotvorstva. Autorica upozorava da su još 1979. godine povjesničar Krešimir Pavić i etnolog Ivica Šestan postavili u Muzeju Đakovštine izložbu o njegovom životu i radu. Naročitu je pažnju posvetila njegovoj biografiji i bibliografiji. Na temelju njegovih radova upozorava na njegov pristup istraživanju te zaključuje da je Milko Cepelić značajan etnolog budući je zabilježio podatke o uzgoju i preradi tekstilnih biljaka i promjene u tekstilnom rukotvorstvu.

Branka Migotti proučava povijest istraživanja lokaliteta Štrbinci kod Đakova te arheološki materijal (prapovijesni, antički i rjeđe srednjovjekovni) s tog lokaliteta. Također istražuje problem lociranja rimske Certissae na lokalitet Štrbinci (oranica 3 km jugoistočno od Đakova). Na kraju rada donosi bibliografiju radova o lokalitetu Štrbinci i problemu lociranja rimske Certissae te arheološki materijal s tog lokaliteta.

Mira Kolar – Dimitrijević obrađuje gospodarske i socijalne prilike u Đakovu i Đakovštini od 1929. do 1941. godine. Proučava utjecaj velike ekonomske krize na gospodarske i socijalne prilike te mjere vlade za njihovo poboljšanje. Nadalje, istražuje ulogu HSS-a i njegovih organizacija (Gospodarska sloga i Hrvatski radnički savez) na rješavanje gospodarskih problema te poboljšanju socijalnih prilika na ovom području. Također, prikazuje političke borbe na ovom prostoru.

Borislav Bijelić obrađuje povijest nastanka grba grada Đakova te povijest razvoja heraldike u svijetu i kod nas. Također, prikazuje izradu i probleme oko donošenja sadašnjeg grba grada Đakova te upozorava i na neke nesuglasice oko novog grba.

Grgur Marko Ivanković proučava arhitektonske spomenike (naročito secesijsku arhitekturu) u gradu Đakovu. U svom radu obrađuje samostan časnih sestara sv. Križa s crkvom Presvetog Srca Isusa (djelo osječkog arhitekta Viktora

Axmanna), zgradu biskupskog sjemeništa (djelo zagrebačkog arhitekta Dioniza Sunka) te neke građanske kuće (kuće obitelji Hauger, Reichsmann i Terzić).

Jasmina Ratković istražuje perivoj uz biskupski dvor u Đakovu o kojem dosada nije mnogo pisano. Prikazuje razvojne faze u nastanku perivoja, pokušaje rekonstrukcije 70-ih i 80-ih godina 20. stoljeća te arhitektonske objektu u sklopu njega. Rad je nastao na temelju postojeće literature i novijeg arhivskog gradiva.

U cjelini *Grade* objavljena je bibliografija radova preminulog kustosa Muzeja Đakovštine prof. Krešimira Pavića. Biobiografiju je sastavio sam Krešimir Pavić, a nadopunjena je samo sa četiri novija njegova rada (radovi od rednog broja 148. do 151.).

Vilim Matić objavljuje stare karte Đakovštine. Sve su karte nastale u drugoj polovici 19. stoljeća. Autor naglašava njihovu vrijednost te njihovu malobrojnost za ovo područje. Također isti autor objavljuje pregled općina u đakovačkom kotaru 1850. godine. U pregledu navodi imena naselja, broj kuća, duša, sesija i veličina dohotka polovicom 19. stoljeća.

Melita Rončević objavljuje iscrpni popis privrednih organizacija općine Đakovo od 1946. do 1973. godine iz fonda Okružnog privrednog suda u Osijeku. Popis privrednih organizacija daje uvid u zastupljenost organizacija u pojedinim gospodarskim granama na ovom području. Ovaj se popis nalazi u arhivskom fondu Okružnog privrednog suda u Osijeku u Državnom arhivu u Osijeku.

Vesna Božić – Drljača prikazuje nastanak i razvoj upravnih organa od 1945. do danas u gradu Đakovo i Đakovštini. Također je prikazala fondove nastale radom i djelovanjem ovih organa na ovom području. Fondove je prikazuje kronološko-hijerarhijskim slijedom nastanka ovih organa.

U cjelini *Kritike, ocjene i prikazi* objavljeni su prikazi, kritike i ocjene knjiga s tematikom o Đakovu i Đakovštini (Helena Sablić-Tomić, Goran Rem: Puut nebeski - Đakovačka čitanka; Accede ad Certissiam, Antički i ranokršćanski horizont arheološkog nalazišta Štrbinci kod Đakova; Borislav Bijelić: Đakovačke ulice – kratke biografije osobe po kojima su dobile ime; Hrvoje Miletić: Đakovštinom utjelovljeni; Strizivojna, Zbornik radova o 300. obljetnici prvog poznatog zapisa imena; Đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara 1.; 2. đakovački susreti hrvatskih književnih kritičara; Antun Mandić: Uputjenjej k' slavonskom pravopisanju za potrebu narodnih ucsionica u kraljevstvu Slavonie 1779.; Julije Njikoš: Đakovo je srce Slavonije – narodni i radni običaji, pjesme, kola i poskočice seljana Đakovštine; Miro Šola: Moji razgovori s njima, te Zbornik radova o Josipu Jurju Strossmayeru).

Na kraju je Mato Butorović napisao sjećanja na rano preminulog (preminuo je 2. siječnja 1991. godine) kustosa Muzeja Đakovštine prof. Krešimira Pavića.

Na kraju, rekao bih nešto o samom Zborniku muzeja Đakovštine. Naime, glavni i odgovorni urednik i uredništvo trebalo bi više pažnje posvetiti uređivanju samog zbornika. Neki autori imaju bilješke u svojim radovima, a neki ne. Neki su bilješke u svojim radovima stavili ispod teksta, a neki u tekst. Ovaj problem trebali bi riješiti glavni i odgovorni urednik i uredništvo koje bi moralo odlučiti kako bi trebale izgledati bilješke i gdje bi se trebale nalaziti. Također, svi bi radovi trebali imati znanstvenu kvalifikaciju. Nažalost, to je nemoguće provesti bez recenzija za koju izdavač, vjerojatno, nema materijalnih sredstava. Ove sugestije upućene su radi poboljšanja kvalitete zbornika, a ne kao kritika rada glavnog i odgovornog urednika i cijelog uredništva. Uza sve ove sugestije zbornik je interesantan prilog lokalnoj povijesti jednoga grada i njegove okolice, te bi trebalo nastaviti s njegovim izdavanjem.

Milan Vrbanus